

چکیده تفسیر سوره واقعه

۱. بیان ضرورت فراگیری حکمت قرآن.
۲. معرفی کلمات چهارگانه حکمت.
۳. بهشت و جهنم نتیجه اعمال است نه اینکه بدست خدا و اولیاء خدا یا فرشتگان باشد.
۴. تعریف سه اصل نامتناهی و متناهی به عنوان واحد عددی و واحد مبدئی و واحد فوق عدد و مبدأ.
۵. خداوند متعال دونوع صنعت و سازندگی دارد.
۶. ازحادثه قیامت عظیم تر و بزرگ تر و مهم تر، حادثه ای درعالم آفرینش وجود ندارد.
۷. تعریف مکان و زمان و بیان چگونگی احاطه وجودی خداوند متعال بر زمان و مکان، جهت توصیف وضعیت زمانی و مکانی قیامت و بی نهایت بودن زندگی در وضعیت آخرتی.
۸. دلیل اینکه خداوند وعده می دهد بینهایت زمان و بینهایت مکان در اختیار انسان قرار دهد چیست؟
۹. چرا خلقت در زندگی دنیا تدریجی است؟ با این که خلقت آنی با اراده کن فیکونی ممکن است.
۱۰. دلیل مضایقه خدا از تعلیم و تربیت آنی و اقدام به تعلیم و تربیت تدریجی که توأم با رنج و زحمت باشد چیست؟ آیا تربیت هم مانند خلقت می تواند آنی باشد؟
۱۱. بدون پیدایش علم و معرفت در وجود انسان، خداوند متعال به هدف خلقت نمی رسد. چرا فهم و شعور انسان اینقدر اهمیت دارد؟
۱۲. بیان حدیث قدسی در مورد شدن خدا در قبض روح مؤمن، ایجاد حالت احتضار در مؤمن برای پیدایش علم است.
۱۳. بیان ارزش علم بعنوان سرمایه زندگی دنیا و آخرت.
۱۴. علوم آخرتی مانند علوم دنیائی، علوم خاصی است که انسانها، با داشتن و دانستن آن، اهل بهشت می شوند و با ندانستن و نداشتن آن در جهنم باقی می مانند.
۱۵. تبیین سه تحول انسانها در مسیر حرکت تکاملی، حرکت در طبیعت، عبور از طبیعت و ورود به روحانیت و انسانیت، شناخت خداوند متعال.
۱۶. آنچه را انسانها بدست آورده اند، برای تهیه آن به رنج افتاده اند تا قدرش را بدانند و نعمت الهی را اسراف نکنند.

۱۷. شخص روحانی به چه کسی گفته می‌شود؟
۱۸. شناسائی حق و باطل و اهل حق و باطل، اولین تعلیمی است که بوسیله خدا برای بندگانی که طالب آن هستند پیدا می‌شود.
۱۹. در دین‌های باطل، پیدایش روحانی ممتنع است، چرا؟
۲۰. ویژگی کسانی که در مسیر ایمان و روحانیت، در تحول دوم قرار گرفته‌اند چیست؟
۲۱. بیان وضعیت کسانی که در تحول سوم قرار گرفته‌اند در خطبه امیرالمؤمنین ع.
۲۲. بیان اهداف انسان‌ها در تحولات اول، دوم و سوم.
۲۳. خداوند در بعضی آیات قرآن، شروع حرکت در تحول اول را اول‌الزمان و انتهای آن را آخرالزمان نامیده است. زیرا تحولات مادی، حرکت در کوچه بن‌بست است.
۲۴. وضعیت کسانی که در تحول دوم قرار گرفته‌اند.
۲۵. سه اصل حاکم بر کسانی که در تحول دوم قرار گرفته‌اند.
۲۶. روحانیون مطلوب خدا و رسول خدا مجهز به دو نوع خاصیت روانی هستند.
۲۷. اعمال و اخلاق انسان در صورتی رنگ خدائی می‌گیرد که به مارک و مهر الهی تحویل جامعه شود.
۲۸. کسانی که در مسیر ایمان و روحانیت، اینطور فکر می‌کنند که می‌توانند خود و دیگران را به یک زندگی ایده‌آل و یک زندگی کامل برسانند سخت در اشتباهند.
۲۹. درها و راه‌های فرج به روی انسان‌های کافر و خبیث بسته است زیرا فرج از مسیر ایمان و ارتباط با خدا قابل ظهور است نه از مسیر اتکاء به نفس و مادیات.
۳۰. ارتباط داستان موسی و شبان با آیه لایکلف الله نفسا الا وسعها.
۳۱. مرگ برای اهل ایمان فرج است.
۳۲. وضعیت کسانی که در تحول سوم قرار گرفته‌اند.
۳۳. انسان‌هایی که حقیقتاً خود را به دامن خدا انداخته‌اند و به خدا پناه برده‌اند، مصداق کامل این جمله زیبا هستند که می‌گویند: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم.
۳۴. جلوه حاکمیت انسان بر انسان، شیطان بزرگی است که انسان را از تکامل و ترقی باز می‌دارد و از خدا غافل می‌کند.

۳۵. ویژگی پناهندگان به خداوند متعال.
۳۶. چگونه انسانها از مسیر کار و فعالیت خود، به بن‌بست می‌رسند و در این بن‌بست زندگی، خداوند تبارک و تعالی فرج آنها را می‌رساند؟
۳۷. عوامل ظهور جنگ جهانی در آخرالزمان چیست؟
۳۸. برطبق تفسیر آیات اول سوره بنی‌اسرائیل و تفسیر سوره القارعه، جنگ جهانی سوم، یعنی جنگ‌های هسته‌ای و اتمی واقع خواهد شد.
۳۹. جهنم عذابی است که انسان‌ها برای خود می‌سازند نه اینکه خداوند متعال به کیفر کفر و گناه، عذابی بسازد و کافر و گناهکار را در آن معذب نماید.
۴۰. کیفر اعمال بر دو قسم است که یکی از آنها را کیفر نامگذاری می‌کنیم و دیگری را نتیجه عمل.
۴۱. کیفر به دست خدا یا اولیاء خداست اما نتیجه عمل از مسیر عمل بد و خوب انسان پیدا می‌شود.
۴۲. بیان مثالی در جهت تفهیم تفاوت بین کیفر عمل با نتیجه عمل.
۴۳. عذاب‌های آخرت چه از نوع محرومیت‌ها باشد چه از نوع گرفتاری به آتش جهنم، هر دو از نوع نتایج عمل بد و یا ترک عمل خوب است.
۴۴. تمامی مفسده‌ها مولود اشتباه بشر است نه اینکه در ذات و فطرت خود طالب فساد باشند.
۴۵. نتایج ترک واجبات و مستحبات یا محرّمات و مکروهات چیست؟
۴۶. تمام رنج‌ها و مشقت‌ها نتیجه مستقیم بی‌راهه روی است و تمامی آسایش‌ها و نعمت‌ها و لذت‌ها نتایج مستقیم حرکت در راه است.
۴۷. حکمت پیدایش احکام خداوند تبارک و تعالی، برای رسیدن به نتایج حیاتبخش آن احکام است.
۴۸. برهان رسالت و امامت به دو دلیل ارائه معجزات و بیان علم و حکمت است.
۴۹. کسی را که از جانب خدا رسالت ندارد و خدا او را مأموریت نداده، شریک خدا و یا شریک مأمورین خدا قرار ندهید.
۵۰. ولی خدا و مأمور از جانب خدا مجهز به دو حجت عینی و علمی است.
۵۱. معنای واقعی شرک، اطاعت از غیرخدا و غیر اولیاء خداست.

۵۲. راهنمایی بندگان خدا و امر به معروف و نهی از منکر، شغل انبیاء و اولیاء و شغل کسانی است که از جانب خداوند متعال مأموریت پیدا می‌کنند.
۵۳. قانون اولیه همه انبیاء و اولیاء در طول تاریخ از ابتدا تا انتها «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرِي لِلْعَالَمِينَ» است. یعنی با کسی یک چنین شرط و پیمانی نمی‌بندیم که اگر می‌خواهی از تعلیمات و هدایت ما استفاده کنی حتماً بایستی مبلغی بپردازی.
۵۴. علامت مخصوص مأمورین خدا چیست؟
۵۵. کیفیت زندگی بهشتیان.
۵۶. وضعیت انسانهایی که به علم و معرفت کامل نرسیده و در خط تکامل در حال حرکت هستند.
۵۷. توصیف وضع تساوی دینی درکار و کارگری و تقسیم ارزاق.
۵۸. واجبات دین اعمالی را می‌گویند که بین انسان و خدا و بین انسان و انسان رابطه دوستی و محبت بوجود می‌آورد.
۵۹. انسان نمی‌تواند خود را آنچنان دوست داشته باشد که خدا او را دوست دارد و باز هرگز نمی‌تواند خود را آنچنان دشمن داشته باشد که عوامل ضد دین و ضد خدا او را دشمن دارند!
۶۰. راه پیدایش عشق و علاقه شدید به خداوند متعال، دانستن دعاها و عبادت‌ها و انجام آن است.
۶۱. یک نوع واجبات و مستحبات، برای پیدایش رابطه و معرفت بین انسان و خدا و نوع دیگر برای پیدایش رابطه و محبت بین انسان و انسان است.
۶۲. تفاوت رفتاری بین انسان متمدن و انسان غیر متمدن.
۶۳. دستوراتی که خداوند در یک کتابچه تحویل آدم و حوا داد چه بود؟
۶۴. مقدرات الهی همه جا لباسی است که به قد و قامت جامعه و مردم بریده و دوخته می‌شود.
۶۵. لامحیص عن یوم خطاً بالقلم. یعنی از تقدیر خدا که به قلم قدرت نوشته شده است راه فراری وجود ندارد!
۶۶. زندگی آخرت از زندگی دنیا جدا نیست، بلکه متصل به زندگی دنیاست.
۶۷. هر انسانی با سوغات‌هایی که از دنیا به همراه خود آورده وارد زندگی آخرت می‌شود، این سوغات‌ها، دوستی‌ها و دشمنی‌هایی است که به بعضی انسانها دارد.

۶۸. انسانها در زندگی دنیا از سه نوع سرمایه و در زندگی آخرت از دو نوع سرمایه استفاده می‌کنند.
۶۹. عذاب آخرت یک قسم است آن هم دشمنی انسان‌ها با یکدیگر.
۷۰. چرا انسانها به یکدیگر ستم می‌کنند و به یکدیگر اذیت می‌رسانند؟
۷۱. عاملی که مردم را وادار به جهنم‌سازی و یا بهشت‌سازی می‌کند، فکر و فرهنگ در جامعه بشریت است.
۷۲. پیغمبر اکرم ص فرمودند: من اخلص لله اربعین یوماً فجز الله فی قلبه ینابیع الحکمه. یعنی کسی که چهل روز بدون هدف، در استخدام خدا باشد، بخاطر جلب رضای خدا کارهای شبانه‌روزی خود را انجام دهد، خداوند چشمه‌های علم و حکمت در قلبش جاری می‌سازد.
۷۳. انسان‌ها در مسیر حرکت قهقرائی به دو بی‌نهایت عذاب مبتلا می‌شوند و در مسیر تکامل به سه بی‌نهایت ثروت و نعمت.
۷۴. به چه کسی کریم گفته می‌شود؟
۷۵. محرومیت از عفو خدا به چه معنا است؟ عفو خدا در چه صورت عاید انسان می‌شود؟
۷۶. قیام واقعی انسان‌ها، وجود مبارک امام زمان عج و ائمه اطهارند که انسان‌ها را می‌پروراند تا روزی که به انتها برسانند.
۷۷. بیان دلایل عقلی قیام امام زمان عج و ارتباط آن با قیامت.
۷۸. «لا إكراه فی الدینِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ». یعنی دین خدا واضح است، راه حق از باطل مشخص شده است. هیچکس مجبور نمی‌شود که دین خدا را قبول یا رد کند.
۷۹. در تفسیر جبر و تفویض فرموده‌اند: لاجبر و لا تفویض بل امر بین الامرین. یعنی چه؟
۸۰. قدرت‌های روانی و مالی و مادی بدست خداست و کار زدن این‌ها بدست انسان است.
۸۱. امر بین الامرین که همین خواست و خواهش انسان است بدست خدا ایجاد می‌شود یا خود انسان؟
۸۲. خلقت روح آزادی غیر از آزادی و اختیار است!
۸۳. قرآن اصرار دارد بر این که جهنم را جهنمی‌ها می‌سازند نه خدا.
۸۴. دین در وجود اصلی خود مانند دریاست ولی مردم نمی‌توانند از آن دریا دارند، لازم است مانند ائمه ع تبدیل به دریا شوند.

۸۵. امام زمان عج زمانی ظاهر می‌شود که افکار مردم خواه از مسیر معرفت و یا درک ناتوانی مطلق خود از ادامه زندگی در اثر فساد و ظلم فراوان، به این فهم برسد که اداره زندگی از دست آنها خارج است.
۸۶. بیان روایات و احادیثی که قیام امام زمان عج را قیامت می‌داند.
۸۷. حسابرسی و ثواب و عقاب الهی در عالم آخرت بوسیله ائمه اطهار (ع) دایر می‌شود.
۸۸. دین کامل و خالص خدا در ارتباط با انسانی ظاهر می‌شود که آن انسان دائم و در تمام حالات مربوط به ذات خدا باشد.
۸۹. خداوند می‌فرماید: «تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَيَّ بَعْضًا». یعنی ما برخی پیامبران را بر بعضی دیگر فضیلت داده‌ایم یعنی چه؟
۹۰. دلیل اینکه دین پیامبران گذشته دین کامل خدا نیست و نبوت بوسیله آنها ختم نشده چیست؟
۹۱. پیامبران گذشته و سایر اولیاء خدا و مؤمنین در ارتباط با اقیانوس فیض الهی مانند لوله‌های یک اینچ و دو اینچ هستند که به دریا وصل شده‌اند. ولی ائمه ع، دریا را تحویل انسانها می‌دهند.
۹۲. خداوند متعال برای تکمیل دین در افکار مردم دو دوره تعلیم و تربیت و قیام امام را مقدر فرموده است.
۹۳. «فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا» ملک عظیم یعنی یک حکومتی که نه مرز مکانی دارد و نه هم مرز زمانی.
۹۴. در آیه «وَ إِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ». آن کلمات چیست که خداوند ابراهیم را به آن کلمات مبتلا نموده است؟
۹۵. هریک از ائمه ع صفحاتی از معلومات کتاب آسمانی هستند، مخصوصاً امام زمان (عج).
۹۶. امام صادق ع آیه ۲۴۹ سوره بقره^۱ را به اصحاب امام زمان عج تفسیر می‌کند و می‌فرماید اصحاب خالص امام زمان ۳۱۳ نفر مؤمنان خالص الایمانند.

۱ - فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اعْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِطَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا اللَّهِ كَمْ مَن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ . طالوت لشکریان خود را

۹۷. یکی از عذاب‌هایی که در عالم آخرت، گناهکاران به آن عذاب، تهدید شده‌اند عذاب مسخ است!
۹۸. قیام امام زمان عج در این زندگی دنیاست ولی در حکومت خود همین زندگی را تبدیل به زندگی آخرتی می‌کند.
۹۹. چرا دین‌های دیگر منهای رهبری امام‌ها دین خدا به حساب نمی‌آیند.
۱۰۰. انسان در ابتدای خلقت با سه عالم روبرو است و آرزو پیدا می‌کند کاش بتواند درهای این عوالم سه‌گانه را به روی خود باز کند.
۱۰۱. مولای ع در تعریف انسان می‌گوید تو خیال نکنی که یک جسم هفتاد و یا هشتاد کیلویی هستی، تو در خلقت خود و تجهیزات وجودی خود از کل آفرینش بهتر و بزرگتری.
۱۰۲. در تعریف حکومت امام زمان ع گفته‌اند که او دست محبت و مرحمت به سر بندگان خدا می‌کشد، دست روی سر آنها می‌گذارد و علم و حلم آنها کامل می‌شود. منظور از این دست چیست؟
۱۰۳. منظور از آیه «وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا» یعنی خواست و خواهش انسانها از خداوند متعال فوری به اجابت می‌رسد.
۱۰۴. کسانی که بعد از ظهور دین مقدس اسلام در مسیحیت باقی ماندند شانس خود را از دست دادند زیرا تمام وعده‌های الهی از مسیر قرآن و اسلام به اهل عالم می‌رسد نه از مسیر ادیان دیگر.
۱۰۵. امام صادق ع حج اکبر را به روز قیام قائم عج تفسیر می‌کنند، می‌گوید حج اکبر روز قیام قائم است.
۱۰۶. اگر این عرب‌ها و یا مردم دنیا کافر به اسلام و امامت و ولایت شوند و آنرا نپذیرند ما به خاطر کفر و بی‌اعتنائی آنها دین خود و راه و رسم پیامبران را رها نمی‌کنیم و آنرا ضایع نمی‌گذاریم بلکه بجای جمعیت‌هایی که کافر شده‌اند جمعیت‌هایی خلق می‌کنیم و می‌پرورانیم که ایمان به دین خدا بیاورند.

برای جنگ حرکت داد، در راه عبور گفت: خدا شما تشنگان را به این نهر آب آزمایش می‌کند فقط یکی دو مشت حق آشامیدن دارید هرکس سر به نهر بگذارد، از من نیست اما همه آنها جز عده کمی سر به نهر آشامیدند، وقتی که طالوت و مومنین با دشمن رو به رو شدند گفتند: ما طاققت جنگ با جالوت را نداریم اما آن عده که عقیده به ملاقات خدا داشتند و از آب نهر، غرفه‌ای چشیده بودند گفتند: چقدر زیاد لشکر قلیل که بر لشکر کثیر به اذن خدا غلبه کرده‌اند، نصرت خدا با صابرين است .

۱۰۷. توبه، نتیجه معرفت به خداوند متعال و دارای سه شرط است. (مانند شناختِ مرض، شناختِ دکتر معالج و مراجعه به دکتر معالج در مورد امراض جسمی)
۱۰۸. نظر قرآن در مورد برخی مفسرین که از روی حروف ابجد، زمان قیامت را تعیین کردند چیست؟
۱۰۹. «خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ^۲» یعنی این کره زمین و نعمت‌های آن، بطور خالص در اختیار بندگان مؤمن قرار می‌گیرد و کفار، یعنی نعمت‌های خدا برایشان تا حد صفر تنزل پیدا می‌کند. (یخرج ایدیهم صفرا)
۱۱۰. بیان کیفیت محرومیت کفار از نعمت‌ها.
۱۱۱. وعده الهی چگونه برای تمامی نیکان و مستضعفان تاریخ تحقق پیدا می‌کند و کره زمین در اختیار آنها قرار می‌گیرد؟
۱۱۲. بیان کیفیت زندگی دنیایی و آخرتی.
۱۱۳. انسانها چگونه به دایره مکتب اسلام به رهبری ائمه اطهار ع کشیده می‌شوند؟
۱۱۴. بیان حوادثی که انسانها را به دایره حکومت خدا می‌کشاند.
۱۱۵. احادیث در تعریف آخرین جنگ آخرالزمان، جنگ هسته‌ای وارد شده است که می‌فرماید: یقتل ثلث و يموت ثلث و يعذب ثلث. یعنی در این جنگ، یک سوم جمعیت زمین کشته و یک سوم می‌میرند و یک سوم دیگر در سخت‌ترین شرایط باقی می‌مانند.
۱۱۶. قیام قائم عج مانند قیام پیغمبران از نوع قیام دنیایی نیست.
۱۱۷. امت‌های گذشته که پیش از اسلام از دنیا می‌روند و مدت عمرشان ادامه پیدا نمی‌کند که اسلام و پیامبر اسلام را بشناسند، چه فایده دارد که خداوند، پیامبر و امام‌ها را به آنها معرفی کند؟
۱۱۸. روز قیامت را یوم الدین گفته‌اند. یعنی روزی که دین خدا حاکم می‌شود.
۱۱۹. کیفیت ولایت تکوینی امام زمان عج.
۱۲۰. امام باقر ع: منظور از ۱۲ ماه، ۱۲ امام هستند و منظور از «دین قیّم» اقرار به امامت آنهاست.
۱۲۱. «أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا». یعنی خداوند زمین را بعد از مرگ زنده می‌کند. مرگ زمین چه معنایی دارد؟

^۲ - سورة مبارکه عراف.

۱۲۲. آیات مربوط به تعجیل و تعطیل عذاب، مایه انکار خدا و قیامت شده است!
۱۲۳. علت تأخیر در عذاب کفار چیست؟
۱۲۴. زندگی دنیا طوری است که نه نعمت‌های خدا قابل تطبیق با بشارت‌های الهی است و نه عذاب‌های دنیایی قابل تطبیق با تهدیدات پیغمبران است.
۱۲۵. آنچه در دنیا از خیر و شر به مردم می‌رسد مربوط به تطمیع و تهدید خدا نیست!
۱۲۶. منظور امام محمد باقر ع از این عذابی که ممکن است شبی یا روزی در حال غفلت مردم بر آنها نازل شود چیست؟
۱۲۷. امام دوازدهم را امام زمان می‌گویند. یعنی زمان بوسیله آن حضرت موجودیت پیدا می‌کند.
۱۲۸. شیطان برای گمراه کردن مردم از خدا تقاضا می‌کند تا روز قیامت زنده بماند، این تقاضا و این مهلت چه توجیهی دارد؟
۱۲۹. کیفیت بر چیده شدن بساط شیطنت بر اساس بیداری انسان‌ها در آخرالزمان.
۱۳۰. چرا خداوند وعده‌های خود را به بعد از مرگ موکول نموده؟ آن هم در آخرتی که مردم نمی‌توانند ببینند گرچه ممکن است بدانند.
۱۳۱. چرا خداوند می‌فرماید یک شبانه روز در قانون خدا برابر هزار سال است؟ دلیل این طول مدت چیست؟
۱۳۲. خداوند در تعریف زمان ظهور قیامت و تکامل انسان‌ها در قیامت دو تعبیر دارد یک تعبیر هزار ساله و یک تعبیر دیگر پنجاه هزار ساله. دلیل این دو تعبیر چیست؟
۱۳۳. انسان‌ها شاگردان خدا هستند و این عالم خلقت، کلاس درس و دانشگاه خداوند متعال است و دین خدا که همان علم خداست و بصورت قرآن نازل شده، کتاب درسی این دانشگاه است.
۱۳۴. اثبات این که فقط شیعیان اهل دین خدا هستند .
۱۳۵. اصول و فروع دین کامل در اختیار مردم است ولیکن برداشت مردم از این مکتب ناقص است.
۱۳۶. منظور از نفع صور اول و دوم چیست؟
۱۳۷. عذاب آخرت از این جهت عذاب بزرگتر است که دائم در وجود انسان باقی است، و عذاب دنیا از این نظر کوچکتر است که یا معالجه می‌شود یا با مرگ خاتمه پیدا می‌کند.

۱۳۸. کیفیت زنده شدن مردگان در قیامت طبق بیان آخر سوره انفطار.
۱۳۹. در آیه ۷۴ سوره زمر^۳ خبر می‌دهد همین زمین در قیام امام عج تبدیل به زندگی بهشتی و آخرتی می‌شود.
۱۴۰. پیامبر فرمودند: يظهر فی آخر الزمان حین اقتراب الساعه، النساء کاشفات عاریات. یکی از علائم ظهور قیامت این بی‌حجابی عمومی است که زن و مردها در ارتباط با یکدیگر مانند حیوانات نر و ماده‌اند و در حدیث دیگر فرمودند یتسافدون کما یتسافد البهائم. یعنی در آخر الزمان قانون و قاعده‌ای یا ازدواج مشروعی در کارشان نیست.
۱۴۱. آن حضرت بین مؤمن و کافر فاصله بوجود می‌آورد، نیکان و بدان از هم فاصله می‌گیرند. مثل فاصله زندگی حیوانات با زندگی انسان‌ها.
۱۴۲. کیفیت زندگی صالحین نسبت به کافرین در آخرت.
۱۴۳. چرا خداوند از این زندگی دنیایی بوسیله انسانها تعبیر به شب می‌کند و از زندگی آخرتی که با قیام قائم ع شروع می‌شود تعبیر به روز می‌کند؟
۱۴۴. در مکتب خدا درس بخوانید. شاگرد مکتب او باشید تا از مسیر کسب قدرت و علم و اطاعت، مجهز به اسماء و صفات خدا شوید و بتوانید جای خدا در اداره عالم و آدم بنشینید.
۱۴۵. انسان محور و مرجع تمام مقدرات خوب و بد خداوند متعال است یعنی چه؟
۱۴۶. بیان تحولات سه‌گانه کل بشریت.
۱۴۷. بیان خصایص حکومت امام زمان عج و علم و قدرتی که اولیاء خدا به آن مجهزند.
۱۴۸. انسان‌ها چه سرمایه‌هایی لازم دارند که با داشتن آن سرمایه‌ها صددرصد بدانند که به مطلوب واقعی خود رسیده‌اند و دیگر نیازی در وجود آنها نیست؟

۳ - وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ. بعد از ورود و استقرار می‌گویند الحمد لله که وعده خدا حقیقت پیدا کرد ، امروز کره زمین که به صورت بهشت درآمد در اختیار ماست و هر جا بخواهیم جای می‌گیریم ، چقدر خوب است عاقبت نیکوکاران

۱۴۹. از خداوند متعال می‌پرسیم که آیا لازم بود یک چنین انسانی با این وسعت و عظمت و این خواهش‌ها و استعدادهای نامتناهی خلق کنی؟ و حالا که خلق کردی لازم است او را به اهدافش برسانی و او را راضی و قانع گردانی؟
۱۵۰. انسان فقط به خدای خود نیازمند است چنان که فرمود: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَيَّ اللَّهُ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ».
۱۵۱. دین منهای مکتب، یک مسائل خرافاتی است که برای سرگردانی بشر بوجود آمده چون علمی در اختیار پیروان خود نمی‌گذارد.
۱۵۲. نقش زیارت‌ها در فرهنگ اسلام چیست؟
۱۵۳. تمام قوانین و مقررات الهی به منظور پیدایش وحدت در ارتباط با خدا پایه گذاری شده است.
۱۵۴. تعریف کلمه توحید و ضرورت ایجاد آن.
۱۵۵. متحد شدن انسان‌ها بدون عامل وحدت ممکن نیست.
۱۵۶. تعریف مصداق کامل آیه: انا لله و انا الیه راجعون.
۱۵۷. بیان کیفیت زندگی هر انسان در دنیا.
۱۵۸. انسان‌ها در آخرت از نظر اجتماعی در چه وضعی هستند؟
۱۵۹. تقسیمات انسانها از نظر روانی در زندگی آخرت.
۱۶۰. تفاوت و تباین انسان‌ها در آخرت بر مدار ارزش‌هایی است که در قرب و بُعد به خداوند پیدا می‌کنند؟
۱۶۱. ان علیا ممسوس بذات الله. یعنی علی ع با ذات مقدس خداوند متعال در تماس است!
۱۶۲. انفصال انسان‌ها در قیامت یک انفصال حقیقی و واقعی است نه بهشتیان می‌توانند با جهنمیان محشور شوند و نه هم جهنمیان با بهشتیان.
۱۶۳. تفسیر آیه خافضه رافعه.
۱۶۴. «يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ» (ابراهیم) یعنی روزیکه زمین تبدیل به غیر این زمین گردد.
۱۶۵. «إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ وَ إِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ». تکویر را به معنای تاریکی شناخته‌اند با اینکه کورت به معنای طلوع خورشید است نه به معنای تاریکی آن.

۱۶۶. شرحی در تعریف تفسیر و تأویل.
۱۶۷. بیان علائم متصل به قیام امام زمان عج و قیامت.
۱۶۸. «إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا». یعنی در زندگی انسانها تزلزل پیدا شود.
۱۶۹. کسانی که زندگی قیامت را از قیام امام زمان ع جدا می‌دانند به دو دلیل در اشتباهند.
۱۷۰. «يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ خَفِيٌّ عَنْهَا قُلٌّ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ». علم قیامت مخصوص خداوند متعال است
گرچه از نظر علائم، نزدیکی زمان آن روشن و واضح است.
۱۷۱. زمان وقوع قیامت، مجهول، ولی مکان قیامت، معلوم است.
۱۷۲. کیفیت پیدایش بهشت و جهنم.
۱۷۳. تفاوت کیفیت زندگی انسانها در عالم آخرت با زندگی آنها در عالم دنیا.
۱۷۴. هدف خدا در ساخت و سازندگی دنیا تربیت انسان است.
۱۷۵. مولا ع در بیان مشهور خود می‌فرماید: انا عبد من عبید محمد ص من بنده‌ای از بندگان حضرت رسولم. کلمات بنده با برده چه فرقی دارد؟
۱۷۶. این کندی و تدریجی بودن در آفرینش و یا حوادث، به منظور تعلیمات بشر است.
۱۷۷. مولا ع در وصف اشتغال خداوند متعال می‌فرماید: فاعل لا بالحرکه. یعنی خدا کار می‌کند بدون اینکه حرکتی در وجود او پیدا شود.
۱۷۸. پیدایش نعمت‌ها در عالم آخرت به صورت جریان نهر گزارش شده است. می‌فرماید: «جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ». معنای آن چیست؟
۱۷۹. کیفیت زندگی امام زمان ع و دوام حیات او در طول تاریخ، همه اینها خارج از علت و معلول‌های طبیعی است.
۱۸۰. طمع بستن به ثروت و قدرت خدا ممدوح و طمع بستن به ثروت و قدرت انسانها مذموم است.
۱۸۱. تفسیر جملات دعای افتتاح ثابت می‌کند قیام ایشان افتتاح زندگی قیامت و آخرت است.
۱۸۲. البلاء للولاء ثم الامثل فالامثل. یعنی گرفتاری‌های دنیا بیشتر متوجه اولیاء خدا می‌شود چرا؟!
۱۸۳. صدع و صداع در دعای افتتاح به معنای برطرف شدن موانع تکامل و ترقی است.
۱۸۴. علت نامگذاری روز قیامت، به یوم الفصل.

۱۸۵. وارتق به فتقنا. یعنی خدایا بوسیله امام زمان عج درهای بسته و کارهای بسته را به روی ما باز کن.
۱۸۶. زندگی همراه انسان آباد، آباد می‌شود و با خرابی انسان‌ها، طبیعت و زندگی هم خراب می‌شود.
۱۸۷. وضعیت فکری و ایمانی جامعه‌ها همه وقت و همه جا چنین است که بندگان خاص و خالص مؤمن در اقلیتند و انسان‌های جاهل و متجاوز در اکثریت.
۱۸۸. آیا حوائج آخرتی مانند احتیاجات انسان در زندگی دنیاست، یا اینکه من و عائله من از نظر مالی و مادی آنقدر مجهز هستیم که از نیاز به دیگران یا همکاری دیگران بی‌نیاز خواهیم بود؟
۱۸۹. احتیاجات انسان‌ها به یکدیگر در دنیا به منظور آزمایش و امتحان است.
۱۹۰. بیان حقوق سه‌گانه‌ای که خدا بین انسان‌ها دایر فرموده. یعنی هر انسانی بر انسان دیگر در سه مرحله حق پیدا می‌کند.
۱۹۱. مقام و قدرت هر کسی در آخرت به میزان افرادی است که وابسته به او شده‌اند و از خدمات او استفاده کرده‌اند.
۱۹۲. مقام محمود چگونه مقامی است؟
۱۹۳. درخواست پرداخت تمام دیون از خداوند متعال در فراز: واقض به عن مغرنا.
۱۹۴. بیان ارقام سه‌گانه نعمت‌های خدا و این که چه کسی می‌تواند ما را به آنها برساند.
۱۹۵. بیان حالات مختلف انسان‌ها در ایجاد جلب و جذب یکدیگر.
۱۹۶. تفاوت خلیل با حبیب.
۱۹۷. منبع پیدایش آسایش‌ها و آسانی‌ها یک چیز، ولیکن منبع پیدایش سختی‌ها دو چیز است.
۱۹۸. خط حرکت قهقرایی برای انسان دو بی‌نهایت عذاب بوجود می‌آورد و خط تکامل و ترقی بی‌نهایت لذت و نعمت!
۱۹۹. نعمت‌های لذتبخش و قابل استفاده انسان بر سه قسم است.
۲۰۰. خطوط تکوینی خداوند در طبیعت برای وصول به نعمت‌های سه‌گانه و تکمیل آن.
۲۰۱. محرومیت برای انسان، عامل خوف و وحشت است و او را وادار می‌کند برای کسب موفقیت تلاش کند.
۲۰۲. وجه تمایز محرومیت با عذاب.

۲۰۳. علت این که کلمه عسرت را بر یسر و آسانی مقدم داشته شده چیست؟
۲۰۴. حکومت الهی و آخرتی چگونه تمام مفاهیم رنج و زحمت را از بین می‌برد و انسان‌ها را به نعمت بدون زحمت و یا آسایش و آسانی بدون رنج و زحمت می‌رساند؟
۲۰۵. چرا آدم و حوا نتوانستند در زندگی بهشتی دوام بیاورند؟
۲۰۶. خداوند می‌فرماید: روسفیدان در دایره رحمت خدا قرار می‌گیرند و روسیاهان در دایره غضب، آیا سفیدی کمال است و سیاهی عدم کمال؟
۲۰۷. حسن رابطه با خداوند متعال به کیفیت اطاعت و عبادت و خواهش و تقاضا و بالا رفتن درجات علم و معرفت است و حسن رابطه با بندگان خدا از مسیر خدمت به آنها است.
۲۰۸. خدمات انسان‌ها به یکدیگر چگونه است؟ کدامیک بهتر است؟
۲۰۹. خدمات بدون انتظار را که به منظور جلب رضای خدا و قضاوت وجدان انجام می‌گیرد و از مخدوم خود کوچکترین انتظاری ندارند را احسان می‌نامند.
۲۱۰. کسب آبروی کامل از طریق رابطه با خدا پیدا می‌شود.
۲۱۱. علم انسان به هر میزانی بالا برود آزادی او از قیودات و حاکمیت‌ها بالا می‌رود.
۲۱۲. یکی از عجایب بی‌اطلاعی‌ها و ناآگاهی‌ها همین است که حساب قیامت و آخرت را از حساب ائمه اطهار و انبیاء ع جدا می‌دانند.
۲۱۳. آیا کارهای قیامتی همه و همه بدست خداست و بدون واسطه انجام می‌گیرد؟!
۲۱۴. ماهیت دعا چیست؟ برای خواندن است یا خواستن؟
۲۱۵. انسان فقط به منظور آگاهی به نیازهای خود و پناهندگی به خدا برای رفع نیاز خلق شده است.
۲۱۶. جهنم به علم و عمل کفار ساخته می‌شود نه به اراده خداوند متعال.
۲۱۷. ارتباط بین تفکر و تعلم.
۲۱۸. چرا اجابت خواهش‌های انسان‌ها مستقیماً و منحصرأ منوط به ظهور امام زمان عج است؟
۲۱۹. انسان‌ها در وجود خود دو بی‌نهایت هستند.
۲۲۰. چرا ائمه اطهار ع در قرآن نبأ عظیم معرفی شدند؟

۲۲۱. خواهش‌ها بر دو قسم است: یکی خواهش‌هایی که برابر عقل و شعور ماست و دیگر خواهش‌هایی که فوق عقل و شعور ما است.
۲۲۲. اگر شفا و رحمت از قرآن نازل می‌شود، قرآن که یک سلسله عبارات و کلمات و الفاظ است. چطور این کلمات و عبارات شفای دردها می‌شود؟
۲۲۳. شفای قرآن، شفای مرض‌های روحی است نه جسمی.
۲۲۴. امام صادق ع در حدیث عقل و جهل در کتاب کافی برای جهل انسان هفتاد مرض می‌شمارد که از آنها تعبیر به جنود جهل می‌کند.
۲۲۵. حکمت این که ائمه اطهار چشمه آب حیات هستند چیست؟
۲۲۶. بزرگترین مرض و ام‌الامراض، جهل است!
۲۲۷. بیان ضرورت ایجاد حکومت‌ها هرچند فاسد.
۲۲۸. لازمه پیدایش بزرگترین لذت انسان‌ها که حشر با یکدیگر است چیست؟
۲۲۹. قیام امام یعنی قیام تمامی انسان‌های مؤمن صالح خدمتگزار به جامعه بشریت و مربوط و متصل به خداوند متعال.
۲۳۰. یکی از مسائل محاسبات و محاکمات قیامت، پیگیری عواملی است که مبداء و منشاء جنایت‌ها و گناه و معصیت‌ها بوده‌اند.
۲۳۱. آیا فقر عاملی است که انسان را به کفر می‌کشاند.
۲۳۲. بیان گوشه‌ای از محاسبات و محاکمات قیامت.
۲۳۳. پیدایش وحدت در مسیر آشنایی به حق و عدالت آن قدر عظیم و عجیب است که ظهور آن اختصاص به قیامت پیدا کرده است.
۲۳۴. تنها عاملی که یک وحدت طبیعی جهانی غیر قابل افتراق بوجود می‌آورد علم و معرفت است، انسان‌ها با اعمال قدرت موحد نمی‌شوند.
۲۳۵. پیدایش دو مسأله در افکار بشریت مایه پیدایش حکومت جهانی خدا می‌شود.
۲۳۶. ذکر آیات و اخباری که از یک حادثه جهانی خبر می‌دهد.

۲۳۷. پیدایش قیامت به دو عامل، یکی خداوند متعال که مالک و عامل اصلی قیامت است و دیگر اولیاء خدا که در افاضه فیض خدا و بندگان خدا درست مانند خدا هستند بستگی دارد.
۲۳۸. صاحب قیامت از قیامت بالاتر است.
۲۳۹. کیفیت ظهور امام زمان عج در توصیف مولا ع خطاب به کمیل.
۲۴۰. برگشت انسان‌ها به زندگی آخرت به عکس ظهور آنها در زندگی دنیا است.
۲۴۱. پیدایش قیامت و آخرت هم مانند پیدایش زندگی دنیا تدریجی است.
۲۴۲. کیفیت رجعت در قیامت یا در زمان قیام امام زمان عج.
۲۴۳. پیروان رؤسای باطل دو دسته هستند: عده‌ای که آنها را مستضعف می‌نامیم کسانی هستند که در دنیا گول خورده‌اند و قسمت دیگر که دانسته و شناخته دولت‌های کفر و گناه بوجود آورده و تقویت کرده‌اند.
۲۴۴. حاکمیت انسان‌های حاکم بر محکوم، حاکمیت علم بر جهل است نه حاکمیت علم بر علم.
۲۴۵. «وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^۴ یعنی متقین بر درجات پائین‌تر فوقیت دارند.
۲۴۶. بیان وضعیت دو گروه مؤمن و کافر در یک زمان و مکان که یکی از آنها در اسفل السافلین و دیگری در اعلیٰ علیین است.
۲۴۷. سرمایه‌های بهشتی و جهنمی در وجود آنها متمرکز می‌شود.
۲۴۸. حشر بهشتی و جهنمی با یکدیگر، حشر علمی و اطلاعاتی است.
۲۴۹. بیان کیفیت حالات و حرکات انسان‌ها و حساب و کتاب قیامت.
۲۵۰. بیان وضعیت طبقات سه‌گانه انسانها در زندگی آخرت.
۲۵۱. رمز موفقیت و جلو افتادن پیامبر ص نسبت به پیغمبران گذشته.
۲۵۲. تعریف اصحاب یمین و شمال.
۲۵۳. دستورات الهی برای انسان‌ها دستورات کارگری و زحمت کشی نیست بلکه انسان در برابر خدا شاگردی است در برابر استاد.

^۴ - سوره مبارکه بقره.

۲۵۴. انسان با نمازها رابطه با خدا پیدا می‌کند و از طریق دعاها به منابع ثروت و قدرت ذاتی خداوند متعال آگاه می‌شود و ضمن آگاهی تقرب به خدا می‌جوید.
۲۵۵. تحولات سه‌گانه در وجود انسان‌ها که در آخرت نمایش دارد بنام‌های تحولات طولی، عرضی و قهقرایی است.
۲۵۶. کثرت جمعیت بعد از اسلام یا بیشتر از جمعیت قبل از ظهور اسلام است یا لااقل مساوی است چطور می‌شود قبول کنندگان دعوت انبیاء از قبول کنندگان دعوت پیغمبر اسلام بیشتر باشند؟
۲۵۷. پیغمبران و اولیاء خدا در دعوت به خدا و فطرت و عقل بیشتر به جوانان متکی هستند!
۲۵۸. کیفیت جنات نعیم یا جنات عدن.
۲۵۹. توضیح لایشغله شأن عن شان.
۲۶۰. در بهشت، رقم رنج و زحمت صفر و رقم موفقیتها بی‌نهایت است.
۲۶۱. در یک حدیثی پیامبر اکرم ص فرمودند: لوکان موسی فی زمانی لم یسعه الا اتباعی. یعنی اگر موسی در زمان من بود چاره‌ای جز پیروی من نداشت. یعنی سابقون السابقون مربوط به سرعت حرکت است نه زمان حرکت.
۲۶۲. بیان امکانات و تجهیزاتی که خداوند در آخرت در اختیار اصحاب یمین و شمال و سابقون می‌گذارد.
۲۶۳. کسانی که عظمت خدا را درک می‌کنند از هر چیز، جفت در اختیارشان قرار می‌گیرد یعنی چه؟
۲۶۴. سجن، اتاق یا قفسی نیست که برای آنها ساخته باشند، بلکه حبس خانه فکری آنهاست.
۲۶۵. بیان صفات و اخلاق گروه‌های سه‌گانه.
۲۶۶. قسم‌های خدا به اشیاء در قرآن تعبیر به اشخاص شده است.
۲۶۷. انسان مخلص، شاگرد خداوند متعال است. کسی که تمام وجود خود را در اختیار خدا و دین خدا قرارداده، فکر و اراده خود را در اراده خدا مستهلک نموده و همه جا در فکر دانستن و فهمیدن است.
۲۶۸. بیان کیفیت نزول قرآن.
۲۶۹. دستورات خداوند متعال متناسب با استعداد انسان قابل اجرا است.

۲۷۰. خداوند می فرماید: لا تبدیل لخلق الله. یعنی آیات قرآن قابل تغییر نیست.
۲۷۱. دین مقدس اسلام به رهبری ائمه اطهار ع آدرس طبیعت و حقیقت است.
۲۷۲. بیان حالات احتضار میت .
۲۷۳. بیان تفاوت درجات سه گروه سابقون، اصحاب یمین و اصحاب شمال.
۲۷۴. یقین به سه قسمت علم الیقین، عین الیقین و حق الیقین تقسیم می شود.
۲۷۵. اثبات این که استعانت گرفتن از اسماء خدا، عین کمک گرفتن از خود خداست.
۲۷۶. ائمه ع می فرمایند: ما اسماء حسناى خدا هستیم و خدا ما را بین خود و مردم واسطه قرارداد.
۲۷۷. دین خدا که هدایت به مقاصد دنیا و آخرت است دینی است که ائمه ع گفته اند و هدایت کرده اند، بقیه ادیان، راه های انحرافی و بی راهه روی است.